

Шкорупесв Дмитро Анатолійович
аспірант кафедри цивільного процесу
Національного університету «Одеська юридична академія»,
суддя Суворовського районного суду м. Одеси
Науковий керівник: к.ю.н., доцент Волкова Н.В.

ЩОДО ВИЗНАЧЕННЯ ВИМОГ, ЗА ЯКИМИ РОЗГЛЯДАЮТЬСЯ СПРАВИ ПРО СТЯГНЕННЯ АЛІМЕНТІВ НА УТРИМАННЯ ДИТИНИ У НАКАЗНОМУ ПРОВАДЖЕННІ

Обов'язок батьків утримувати дитину до досягнення нею повноліття впливає з положень ст. 180 СК України [1]. Батьки зобов'язані утримувати свою дитину незалежно від того, одружені вони чи ні (у випадку народження дитини під час фактичних шлюбних відносин), розірвано їхній шлюб чи ні. Обов'язок щодо утримання зберігається й тоді, коли дитина народилася у шлюбі, який пізніше було визнано недійсним, а також у випадку позбавлення батьківських прав батьків [2, с. 43].

Відповідно до ч.1 ст. 19 ЦПК України суди розглядають у порядку цивільного судочинства справи, що виникають з цивільних, земельних, трудових, сімейних, житлових та інших правовідносин, крім справ, розгляд яких здійснюється в порядку іншого судочинства [3]. Отже, справи про стягнення аліментів відносяться до цивільної юрисдикції, та можуть розглядатись у судовому порядку.

Відповідно до норм цивільного процесуального законодавства України розгляд справ про стягнення аліментів на дитину можливе в наказному провадженні, що передбачає звернення до суду з заявою про видачу судового наказу. В такому випадку видача судового наказу проводиться без судового засідання і виклику стягувача та боржника. Проте Сімейний кодекс України встановлює чіткий розмір вимоги про присудження аліментів на дитину в наказному провадженні, у випадку визначення розміру аліментів у твердій грошовій сумі, який становить 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку (ч. 3 ст. 184 СК України). Якщо визначення розміру аліментів у частці від заробітку (доходу) матері, батька дитини, то відповідно до ч. 5 ст. 183 СК України той із батьків або інших законних представників дитини, разом

з яким проживає дитина, має право звернутися до суду із заявою про видачу судового наказу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох дітей - однієї третини, на трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожную дитину. Якщо особа бажає заявити вимогу про стягнення аліментів на дитину, наприклад, в твердій грошовій сумі, то відповідно даній особі необхідно звертатись до суду в позовному провадженні з позовною заявою.

Аналогічна норма також міститься у цивільному процесуальному законодавстві, а саме відповідно до п. п. 4, 5 ч.1 ст. 161 ЦПК України у порядку наказного провадження справи про стягнення аліментів розглядаються у випадку якщо заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох дітей - однієї третини, на трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожную дитину, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб; заявлено вимогу про стягнення аліментів на дитину у твердій грошовій сумі в розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб.

З вищенаведеної норми випливає, як справедливо зазначає Н.В. Волкова, що законодавець передбачає певні вимоги, за якими можливо розглядати справи про стягнення аліментів у наказному провадженні, а саме:

- якщо заявлено вимогу про стягнення аліментів у розмірі на одну дитину - однієї чверті, на двох дітей - однієї третини, на трьох і більше дітей - половини заробітку (доходу) платника аліментів, але не більше десяти прожиткових мінімумів на дитину відповідного віку на кожную дитину;
- якщо заявлено вимогу про стягнення аліментів на дитину у твердій грошовій сумі в розмірі 50 відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи

оспорюванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших заінтересованих осіб;

- якщо при стягненні аліментів на дитину не ставиться також питання про встановлення батьківства (материнства) й не оспорується це право, оскільки в наказному провадженні розгляд спорів про право не допускається;

- якщо немає необхідності залучення до розгляду справи інших заінтересованих осіб [4, с. 90].

Підбиваючи підсумки, хотілось б наголосити, що зазначений вище перелік проблемних питань не є вичерпним. Взагалі слід констатувати низку суттєвих проблем щодо розгляду справ про стягнення аліментів на утримання дитини у наказному порядку цивільного судочинства, що потребують подальшого осмислення та дослідження.

Література:

1. Сімейний кодекс України : Закон України від 10.01.2002 р. № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21–22. – Ст. 135.
2. Аліменти дітям та батькам : Монографія / Л.В. Сапейко, В.А. Кройтов. – Харків : Ескада, 2008. – 160 с.
3. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV // (В редакції Закону № 2147-VIII від 03.10.2017, ВВР, 2017, № 48, ст.436) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
4. Розгляд окремих категорій цивільних справ у судах : навч. посіб. / за ред. Н.Ю. Голубевої. – Одеса : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – 480 с.